

Felelős szerkesztő
MURANYI JÓZSEF.
Szerkesztőség:
Kassa, Harang-utca 9.
Telefon: 150.
Megjelenik minden nap
délután 5 órakor.
Egyes szám **2** krajcár
(4 fillér).
Kéziratot nem ad vissza
a szerkesztőségre.

NAPLÓ

KASSA, CSÜTÖRTÖK, 1911. FEBRUÁR 16.

HETEDIK ÉVFOLYAM. — 38. SZAM.

Előfizetési árak:

Kassán:
Egész évre . . . 14.—
Fél évre . . . 7.—
Negyed évre . . . 3.50
Egy óra . . . 1.20

Vidéken:
Egész évre . . . 20.—K

Kiadóhivatal:

Kassa, Harang-utca 9.
Telefon: 150.

Hirdetések pett sor szá-
mitással díjszabás szerinti.

A nyomor százada.

Kassa, febr. 15.

Karl Paulsen német professzor roppant érdekes könyvet adott a napokban az emberek kezébe. Azt bizonyítja benne, hogy ez a mi századunk a bőség százada s a modern ember büszke lehet rá, hogy ennek a kornak a fia, amely soha nem sejtett mértékben tudja kihasználni a földet és bámulatos kényelemmel tudja berendezni az életet. Ezt a századot igazán megilleti az az epitheton, amit a római történetírók a Traján és a Hadrían császár idejének adtak a római impériumban. Ez a század a bőség százada.

Ez a veleje a bölcs könyvnek, a melyet aki elolvass, őszinte bosszúsággal tudna a szerző fejéhez vágni s nyilván nem is minden jogosultság nélkül. Mert mindnyájan tudjuk nem könyvből, hanem tapasztalásból, hogy ez a század a nyomoruság százada s aki az ellenkezőjét állítja, az vagy hazudik, vagy félrebeszél.

Pedig Paulsen professzor se nem bolond, se nem ámitó. Ő csak német professzor, aki a rengeteg fától nem látja az erdőt. Verejtékes szorgalommal összerakta a betűket, mint a nehézfejű gyerek, de elolvasni már nem tudja őket. Mást olvas ki belőlük, mint amit jelentenek.

De ez nem jelenti azt, hogy az írása hasznavehetetlen. Sőt nagyon sokat tanulhat abból, aki tud tanulni.

A világ termelési viszonyairól számol be a könyv. Szédületes számokkal és őszinte elragadtatással bizonyítja, hogy mennyivel többet bírunk mi kicsikarni a földből, mint a régiek. Nem mint a nagyon régiek, akik csak azt szedték föl, amit magától adott az őszanya, hanem mint a száz éve kidőlt nemzedék. Vannak termelési ágak, amiknek a napóleoni időkben még a gondolata is ismeretlen volt s ma rengeteg produktumokkal szolgálják az emberiség közjává. Az őstermelési ágakban pedig akkora a haladás, hogy azt szóval már ki se lehet mondani. Azt csak a rajz érteti meg. Egy rendes nagyságu búzaszem: ez a világ gabonatermése 1800-ban. Egy olasz mogyorónyi búzaszem: ez a világ gabonatermése 1900-ban.

Ez a mogyorónyi búzaszem szá-

mokban körülbelül 1000 millió hektoliter gabona. A világ évi gabonatermését mostanában körülbelül ennyire lehet tenni. Ebben benne van nemcsak Európa búzája, hanem India, Kína rizse, Egyiptom szerecsen kölese is s csak ama boldog embertársaink szemtermése hiányzik belőle, akik közt még nincs szervezte központi statisztikai hivatal. Ennek híján a földön élő emberek számát is csak hozzávetőleg lehet másfél milliárdra tenni s ha egy ember évi gabonaszükséglete átlag 200 kiló: akkor 300 milliárd kilogrammal terem kevesebb gabonát a föld, mint amennyire szükségünk volna. Magában Európában valami 30 milliárd kilogramm a deficit. Hát így fest a bőség százada közelről, csak a kenyéret nézve. A kenyér mellé valókban sem kisebb a hiány. A husról beszélni sem kell. De nagyon meglepőek a ruházatot illető számadások. A tudós német annak örül, hogy a világ évi gyapottermése 1700, len- és kendertermése 1000 millió kilogramm. Pedig ez nem jelent mást, mint azt, hogy az ugynevezett civilizált emberiség kétharmad része csak tíz esztendőnként cserélheti fel új ruhával a régit.

A statisztikának oly kevés a hitele, hogy száz ember közül százegy azt mondja erre a számolgatásra, hogy elmés (vagy elmétlen) játék. A számokat hiszen könnyű kinevetni, de a tényeken az nem változtat. India, a kincses India benszülőtteit százezrével pusztítja az éhhalál, a mi azokon az áldott földeken olyan otthonos, mint nálunk a nátha. Oroszországban azért ütött állandó tanyát a kolera, mert tömegei hitványabbul táplálkoznak a baromnál s nálunk az oláh széleken minden esztendőben kiöl néhány falut a pellagra.

Abban igaza van a németnek, hogy az emberi elme és szorgalom soha még ilyen gazdag kulturát nem produkált — csak azt felejtí el, hogy abból az emberiség soha jobban ki nem volt zárva, mint ma. Az egész föld kevés kiválasztottnak terem, ők veszik hasznát minden emberi munkának, az ő zsebüket tölti meg minden új fölfedezés, minden haladás, amit emberi lángelme kitalál — a száz és ezer milliók minden áldásból kimaradnak. Soha ekkora bőség és soha ennyi szegény ember nem volt a földön. Nem az emberi gazdagság, hanem a tömegnyomor százada ez.

Az általános vita végén.

Öt heti tárgyalás után a képviselőház elnöke bezárhatta a bankjavaslatok általános vitáját. A legközelebbi napokat a záróbeszédnek veszik igénybe, azután rákérül a sor a javaslat részleteinek az elintézésére.

Ha ezen az ötletes vitán végig tekintünk, úgy ma, annak befejeztével sem lett előttünk világosabbá, hogy a diszkusszióknak tagadhatatlanul szándékos elajuttatásában az ellenzék minő indok vezette? A vitának pozitív, gyakorlati célja nem volt, a mikor megindították és ilyen gyakorlati célt kitűzni és megjelölni az ellenzék utóbb sem volt képes. Mert az iránt senki ebben az országban kétséget nem táplál, hogy az önálló nemzeti bank létesítése, ennek a vitának következménye nem lehet. Nemcsak abból az okból, mivel a bankközösség mellett hatalmas többség sorakozik, hanem azért is, mivel azt máról-holnapra minden előkészület nélkül senki emberfia fel nem állíthatná.

Eppen ezért az ország közvéleménye a most folyó parlamenti diszkusszió iránt érdeklődést egy pillanatig sem tanúsított. Elhibázott taktika volt ez a vita még az ellenzék szempontjából is, mert az országban tekintélyét nem öregbítette, rokonszenvet iránta nem váltott ki, sőt a polgárság, a szóarádatnak gyakorlati célját fel nem ismerhetvén, mihamar tudatára jutott a nyilvánvaló ténynek, hogy itt bizony üres szófecsérléssel pazarolják el az ország idejét.

Még kevésbé termelt babér az ellenzék számára a bank kérdésében való komoly elvi mérközés terén. Mert a nemzeti munkapárt ugyan az elfajult vitától utóbb teljesen távol tartotta magát, arról azonban nem mondott le, hogy ennél a kínáló alkalmónál ne exponálja az ország előtt a bankközösség nagy gazdasági és pénzügyi előnyeit. Mivel a többséget a vitában mellékcélok nem vezették és az agyonütött ülésességi napokról naplót nem vezetett, abban a kellemes helyzetben volt, hogy azon tagjait küldhesse harcba, akik a bankkérdést minden részletben ismerik. Innen van az, hogy a többség szellemi fölénye ebben a vitában olyan jellegzetesen kidomborodott, s hogy ugyszólván minden munkapárti felszólalás egy-egy eseménye volt a vitának, míg az ellenzék beszédek kilenc-tizedrésze csak a felszólalások terjedelmének szempontjából birt jelentőséggel.

Fogjon hozzá a képviselőház mielőbb a költségvetés elintézéséhez. Az iparnak, a kereskedelemnek, a mezőgazdaságnak, a vállalkozás százféle fájának, a tisztviselők minden kategóriájának, millió és millió dolgozó polgárnak érdeke fűződik ahhoz, hogy az ország költségvetését végre törvényesen megállapítsák.

Egy parlamentnek soha sem szabad annyira elszakadni a közvéleménytől, hogy heteken és hónapokon át olyan vitatkozásokkal töltse idejét, melyek a polgárság millióit hidegen hagyják és egyáltalán nem is érdeklik.

Korcsolyaverseny Kassán.

A Kassai Atletikai Club rendezte.

A szombati sportesemény.

A Kassai A. C. és a Kassai K. T. E. rendezésében szombaton megtartandó korcsolyaverseny nevezetes fordulópontot jelent a kassai korcsolyázósporthoz történetében. Kassán a korcsolyázás ugyanis ellentétben a többi fejlődő sportágakkal eddig határozott visszafejlődést mutatott, aminek egyedüli oka az volt, hogy nem tartattak rendszeres versenyek, nem volt tehát felkeltve az érdeklődés sem az iskola — sem a műkorcsolyázás iránt. Szomorúan kellett tapasztalunk tehát, hogy azon néhány műkorcsolyázó távozásával, kik a közelmúltban a kassai régi jégpályán művészies korcsolyázást produkáltak, egy tömeg maradt vissza, mely a műkorcsolyázás elemeivel sincsen tisztában.

A versenyek fontosságát felismerve és attól áthatva rendezte a két egyesület az első versenyt Kassán, mely jöhetnek ezidén csak helyi jellegű lesz és kicsiny keretek közt fog lefolyni, mégis mint első uttörő lépés, nagyfontosságú, mivel feltárva a kassai korcsolyázósporthoz mai helyzetét, biztos támpontot és irányt fog mutatni a jövőre nézve minden tekintetben.

A verseny három részből áll: I. Ifjúsági gyorsverseny. II. Műverseny úrak részére. III. Műverseny hölgyek részére. A műversenyre a legkönnyebb gyakorlatok irattak ki, azon tehát még a kezdő korcsolyázók is részt vehetnek. A verseny kezdete szombaton este 6 és fél órakor. Katonazene 5 órától. Napijegy csak 80 fillér, érdemes tehát, hogy minden korcsolyázó és jégsporthoz iránt érdeklődő megtekintse a versenyt. A versenybírósgot és az eddig bevezettek névsorát hoinapi számunkban közöljük.

Otthon-kávéház

— fényesen átalakított új helyiség. —
Fülkék társaságok számára.
Kényelem és elegancia. ELSŐRANGU
— KISZOLGÁLÁS. Új billiárdok. —
BEL- ÉS KÜLFÖLDI LAPOK.
NAPONTA CIGÁNYZENE.
— SZÁLLODÁNK ELSŐRANGU. —
TISZTÁN BERENDEZETT SZOBÁK.

Zelenka püspök utóda.

Szavazattöntő értekezlet.

Pótválasztás lesz.

A tiszai ág. hitv. evang. egyházkerület Zelenka Pál püspök halálával megüresedett püspöki székre, az egyházközségeket szavazásra hívta fel. Az új püspökválasztásra beérkezett szavazatokból Miskolcra, a püspöki székhelyen megtartott szavazattöntő értekezlet a következő eredményt állapította meg:

Geduly Henrik	kapott	115	szavazatot.
Terray Gyula	"	82	"
Gyürky Pál	"	70	"
Materny Lajos	"	38	"
Korbély Géza	"	31	"
Thurocsy esp.	"	2	"

Az adatok összeszámítása szerint legtöbb szavazatot kapott Geduly Henrik, akire

a kassai egyházközség is szavazatát adta, nem kapta meg az abszolút többséget, így az értekezlet pótválasztást rendelt el, Geduly Henrik és Terray Gyula között. A Szepességéről írják, hogy a szepesmegyei esperes-ségek képviselői a poprádi értekezleten Terray Gyulát nem jelölték, előrelátható, hogy azon egyházak is, melyek szavazatukat Gyürky Pálra adták, most Geduly Henrikre fognak szavazni. A pótválasztásban az egész egyházkerület újra részt vesz.

Andrássy nagy kávéház!

Tulajdonos: Szentgyörgyi Ferenc.

BEL- ÉS KÜLFÖLDI LAPOK

:: 7 ÚJ BILIÁRDASZTAL ::

Minden szombaton

≡ katonazene-hangverseny. ≡

Zugkiállítások ellen.

Félrevezetett iparosok.

Megfizetett érmek.

Az ország nagyobb városaiban gyakran találkozunk Ugynökökkel, akik iparosainkat hol egy Párisban, hol egy Milanóban rendezendő kiállításra való részvételre igyekeznek rábírní. Az Ugynökök rábaszéléseinek felülök rövid idő elteltével értesítetnek, hogy a kiállítási Jury Grand Prix-vel és arany éremmel tüntette ki, mely kitüntetésekkel különböző címeken felszámított 336 líra beküldése után a közvetítő cég az illető kezéhez juttatja. Az iratokhoz csatolva van a Párisban 1910. év folyamán a Palais du Travailban állítólag megtartott kiállítás igazgatóságának értesítése is.

Persze az egész nem egyéb, mint az annyira elterjedt kiállítási szédelgések egy új faja és világos, hogy iparosainkat egy zugkiállítás értéktelen kitüntetésével igyekeztek a közvetítők rászédni. A párisi osztrák-magyar konzulátustól nyert értesítésünk alapján teljes bizonyosságot szereztünk a kiállítási Ugynökök szédelgéseiről. A jelzett párisi kiállítás ugyanis permanens módon működik, semmi hivatalos, vagy komoly jellege nincs s így teljes joggal a zugkiállítások között sorozható.

Óvakodjanak kisiparosaink a kiállításra való részvételre csábító Ugynökök hangzatos felhívásainak felülni, mert pénzük felaldozásával nem kitüntetések, hanem értéktelen, mit sem érő érmek, oklevelek birtokába jutottak.

Kassán, már két jónévű iparos beleugrott ilyen csaláságba s mikor rájöttek, hogy becsapás áldozatai, mind a keiten, óvatosan eldugták a kitüntetés, amivel a lapokban és kirakatokban hivalkodtak. Egy közismert hentes céget is megkörnyékeztek a csalók, de az, mielőtt beleegyezett volna a dologba, érdeklődött a kamarán, ahol óvatosságra intették és felvilágosították, hogy csalók kezébe kerül.

HIREK.

— Adomány a városzépítő-egyesület javára. A Kassai Takarékpénztár 100 K-t, a Kassai Népbank pedig 20 K-t adományozott az egyesület céljaira. Az egyesület választmányja a kegyes adományokért ez uton is köszönetet mond.

— Az izr. nőegylet táncmulatsága. Egy fényesen sikerült táncmulatságra van

kiállításunk, amely úgy erkölcsileg, mint anyagilag a legszebb eredményt fogja felmutatni. A táncmulatságot megelőző hangverseny számai a legnagyobb gonddal és körültekintéssel vannak összeválogatva, így tehát biztos garanciát kapunk a sikerre nézve.

— A romlott étel betegek. Özvegy Wesselényi Mátyásné kassai lakos és Vilma nevű leánya, valamint az eszidőszerint náluk időző V. István nevű 5 éves rokonuk folyó hó 14-én éjszaka Kakas-utca 9 c. számú lakásukban hirtelen rosszul lettek. Valahogyan sikerült a házbelleket fölverniök, akik aztán értesítették a rendőrséget, ahonnan dr. Mosolyi Géza és az ügyeletes rendőrtisztviselő csakhamar megjelentek. A helyszínen megtartott vizsgálat után az orvos konstatálta, hogy a család rosszulétét romlott étel okozta, miért is komolyabb veszedelem meggátálása céljából azonnal értesítették a mentőket, akik az egész családot a kórházba szállították.

— Kamarai titkárok országos értekezlete. A kereskedelmi miniszternek a kézmű és kisiparfejlesztés jövőbeli politikájáról kiadott rendelete, amely e hó 27-re egyetemes gyűlésre hívja meg a kamarákat, élénk mozgalmat keltett a kamarák körében. Ennek egyik mozzanata, hogy a kamarák titkárai e hó 16-án értekezletre gyűlnek össze a debreceni kamaránál. A debreceni kamara ezuttal még két tárgyat vett fel a napirendbe: a temesvár—arad—nagyvárad—debrecen—kassai vasúti közvetlen menetrendjét és a Duna—Tisza-esatorna kérdését.

— Letartóztatott földbirtokos. A nyiregyházi ügyészség köröző levelet adott ki Osváth Gyula ottani földbirtokos ellen, aki ellen közokirathamisítás címén feljelentést tettek. A rendőrség Osváthra a klinikán akadrt rá, ahol súlyos betegen feküdt. A földbirtokost ma gyógyultán bocsájtották ki a klinikáról, mire a rendőrség letartóztatta.

— Összeesett az utcán. Ramcsó Borbála kassai lakos tegnap délután 5 óra tájban a Kakas-utca és Bethlen-körút sarkán hirtelen rosszul lett és összeesett. Nagy csődület támadt körülötte, mignem a telefonon előhívott mentők a kórházba szállították az eszméletlen asszonyt, ahol azóta magához tért. Állapota nem veszélyes.

— Kolozsvári munkáskertek. Kolozsvárról jelenti lapunk tudósítója, hogy a város törvényhatósága közgyűlésén elhatározta a munkáskerti intézmény fejlesztését. A múlt esztendőben Kolozsvár városa megvásárolta az ugynevezett Bethlen-kertet és ezt 500—500 négyszögöltre felparcellázva, ugyanazon áron, melyen a város vette, munkásoknak adta bérbe, csak azt kötve ki, hogy kis telepüket gyümölcsösre és konyhakertre rendezzék be. Az így parcellázott határrészen rendkívül mozgalmas élet keletkezett. A munkáscsaládok serényen fáradoztak és az intézmény jó hatása abban is mutatkozott, hogy az eddigi konyhakertveteményekben szegényebb kolozsvári piacra nagymennyiségben és olcsóbban került áru a munkáskertek új tulajdonosaitól. Mivel a tapasztalat ilyen kedvező volt, a törvényhatóság a munkáskertek szaporítását és újabb száznak létesítését határozta el. Hogy mennyire népszerű az intézmény, jelzi az, hogy az első napon az érdekelt munkások tuljegyesték az alakítandó munkáskerteket.

— Találtatott a Széchenyi-ligetben folyó hó 15-én reggel 2 kappan. Tulajdonosa kellő igazolás mellett átveheti a rendőrségen.

— Az Uránia színház legközelebbi szenzációja számokból álló előadásait szombat és vasárnap tartja.

— **Ladvenszky Rezső** **butorgyáros Kassa**, Fő-utca 88. Francziskánus templommal szemben. **Allandó nagy raktár teljes lakásberendezésekről**, saját készítményű keményfa butorok. — Vállal függönyöket és szőnyeget nyáron át moly elleni megóvásra. Kapható Mönning-féle molyirtó szer 1—2—3 korona áron.

Színház.

— A kassai Nemzeti Színház mélyen tisztelt bérlő közönségéhez! Tekintettel a f. hó 25-én lezajló *Rákóczy-bál* alkalmával minden bizonnyal Kassára érkező nagyszámú vidéki vendégekre, tisztelettel kérjük a m. t. bérlő közönséget, kegyeskedjen a város vendégeire való tekintettel, ezáltal a rendez szokásaitól eltekintve, a folyó hó 24-én (Luxemburg grófja) és 26-án (Cigányszerzem) tartandó béreltszünetes előadásokra, rendez helye iránt kivételesen, — már e hó 19-ig bezárólag, — okvetlen intézkedni, hogy a Kassán tartózkodó vidéki közönségek a helyeket a jegypénztár azontul akadály nélkül kiszolgáltathassa. Kassán, 1911. évi február hó 12-én. Kitzünő tisztelettel: A színház igazgatósága.

— **Fái estéje.** A ma esti előadásra a földszinti és a páholyjegyek mind elfogtak. *Schiller* Frigyes, a halhatatlan nagy német költő remekművében, *Stuart Mária*-ban lép fel *Fái Flóra*, ezt az új alakítását fényes és meleg ünneplés fogja kísérni. A mai főpróbán teljes szépségében bontakozott ki a klasszikus darab és a többi szereplők is ambiciózusan alkalmazkodnak a kitünő művésznőhöz. *Bodroghi Lina*, akire *Erzsébet* királyné szerepe volt kiosztva, a hét elején megbetegedett s három nap előtt *Vágónéra* osztották a szerepet, nehogy az előadás elmaradjon, önfeláldozóan átvette. *Vágóné* igazán éjjel-nappalát rááldozta, hogy nehéz szerepében megálljon. Ez — maint a főpróba igazolta — sikerül is neki.

— **Műsorváltozás.** A péntekre kitűzött *Halhatatlan lump* című operett lemege a műsorról es helyette a *Hoffmann meséi* című nagy operettet adja a színház. *Hoffmann* meséiben a főszerepeket *Várady Margit*, *Pataky Vilma*, *Hornyai Janka*, *Somogyi Erzsébet*, *Barna Andor*, *Bihari Sándor* játsszák.

— **Komjáthy János a fővárosban.** *Komjáthy* János utja színigazgató, ma reggel a fővárosba utazott, hogy a fővárosi színházak újabb darabjaival megismerkedhessenek. *Komjáthy* János, több, nagyszerű újdonság előadási jogainak megszerzésével fog járni.

— **A színészek országgyűlése.** Az országos színészegyesület, mely külön alkotmányos jogokkal rendelkezik és saját autonómia alapján tartja rendben a magyar vidéki színészet ügyeit, minden évben közgyűlést tart. Erre a vidéki társulatok képviselőket küldenek, akik a közgyűlés tanácskozásain részt vesznek. A kassai társulat e hét végén választja meg a képviselőket.

IRODALOM.

— „Erő és egészség“ címmel új folyóirat indult meg Budapesten. Amilyen figyelmet érdemel az embernek ama két legfőbb kincse, melytől címét vette a folyóirat, olyan figyelmet hív ki magának a folyóirat is a magvas tartalmával és magas színvonalával. Ahogy az egészség nagy problémáját fejtegeti, meglepően újat tud mon-

dani ezen legősibb tételről is. A betegségek keletkezéséről sorozatos előadást tart; a vakbélgyuladásról, vesebajról, hastífuszról terjedelmes tanulmányos cikket közöl, amely után a kolera elleni gyakorlati védekezés és a keleti pestis szakszerű, illusztrált ismeretése fog következni. Érdekesek az érelmeszesedésről és elhíjasodásról szóló fejezetek. — A higiénia tárházából nyújtott apró tudnivalók, a higiénikus konyha ételreceptjei és az „Orvosi tanácsadó“ úzenetei sok olvasót érdemelnek. — A folyóiratot dr. *Zelenyák János* országgyűlési képviselő, lekéri plébános szerkesztői és adja ki. Nevét a gyógyítványok kultiválásával, azok természetesen népszerűsítésével sokak előtt tette már ismertté. Munkatársai közt felsorolhatók az ország minden részéből egyetemi tanárok, orvosok és a természetes gyógy mód nagy tekintélyű bajnokai. A mindenképpen értékes folyóiratból havonta két testes füzet jelenik meg; ára egész évre csak 8 korona, valóban arra törekedvén, hogy népszerű és szívesnek hasznos tudjon lenni! Mutatványszámot készségesen küld a kiadóhivatal Budapestről (II. ker., Fő utca 32. szám.)

Berger nagy kávéház

az előkelő közönség találkozóhelye.
Hangversenyek mindennap.
Chikáói Karambol asztalok.

KASSAI NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerdán, 1911. évi február hó 15-én

STUART MÁRIA.

Szomorújáték 5 felvonásban.

Személyek:

Erzsébet	Vágóné
Stuart Mária	Fái Flóra
Dudley Róbert	Majthényi L.
Cecil Vilmos, főkinestárnok	Bartha István
Kent gróf	Bihari Sándor
Paulét Amiás lovag	Baróti Jenő
Mortimer unokaöccse	Bárony Aladár
Melvil, udvarnok	Serfőzy György

Műsor:

Csütörtökön, A tanítónő. Falusi életk.
Pénteken, Hoffmann meséi. Operette.
Szombaton, Cigányszerzem.
Vasárnap d. u., Az obsitos.
este, A csókon szerzett vőleg.
Hétfőn, Orpheus az alvilágban Operett.

TÁVIRAT — TELEFON.

A bankvita.

A képviselőház ülése.

Budapest, febr. 15.

A képviselőház mai ülésén Kabos Ferenc elnököl.

Bejelentette, hogy Szász Pál mandátuma ellen petíciót nyújtottak be a Kuriához.

Bejelentette egyúttal az elnök, hogy Tóth János a Kossuth-párt elnöke indítványt jegyzett be a Ház indítvány könyvébe, amely szerint utasítsa a Ház Lukács pénzügyminisztert, hogy a koalíciós kormány és az osztrák kormány között létrejött meg-egyesések és tárgyalások összes iratait terjessze a Ház elé, különösen pedig a titkos aktákat.

Elnök az indítvány indokolását szombatra tűzte ki.

Folytatták az Osztrák Magyar Bank szabadalmának meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását.

Polónyi Dezső sajnálja, hogy a kormány a bankvitát áttérte közgazdasági tételre. Az önálló magyar jegybank felállítását éppen közgazdasági okokból szükségesnek tartja. Szükségesnek tartja egyúttal azt is, hogy a kormány a megadandó bankszabadság alkalmával érvényt szerezzen a nemzeti — így tehát közkivánalmaknak.

Kéri határozati javaslatának elfogadását. Utána atyja Polónyi Géza emelkedett szólásra. Vádolja a kormányt azzal, hogy nem volt képes a készletek felvételének megkezdését keresztül vinni, hogy nem tud a nemzetre nézve nagy fontossággal bíró kívánalmaknak érvényt szerezni.

Bizonyítja, hogy a közös bank működése közgazdasági szempontból tekintve is, mily káros az országra nézve és mily hátrányokat hagy maga után a nemzet életében.

Kéri határozati javaslatának elfogadását.

Fordulat a bankakták ügyében.
A bécsi Zeit közzétette a titkos bankaktákat.

Lukács nyilatkozata teljesen igazolt.

Bécs, febr. 15.

A Zeit mai száma szenzációszámba menő, amennyiben leközölte a koalíciós kormány és az akkori osztrák kormány között létrejött titkos bankmegyezményt, amely szerint az Osztrák-Magyar-Bank működésének privilégiumát az 1910. év december hó 30. utáni esztendőre is meghosszabbítják és efelett a két kormány majd annak idején tárgyalásokba bocsátkozik. A Zeit felsorolja az összes megállapodásokat, amelyek a két kormány között létrejöttek, s amelyek alapján a két kormány, illetőleg a magyar kormány hajlandó a bank-privilégium meghosszabbítására.

Ebben az egész titkos egyezményben nincsen az önálló magyar jegybankról egy szó említés sem téve. Az egész titkos egyezmény az Osztrák-Magyar Bank, tehát a közös bank privilégiumának meghosszabbításával foglalkozik.

Ezzel foglalkoztak ma délelőtt a képviselőház folyosóján is.

Egy előkelő munkapárti képviselő azt mondta egy újságíróknak, hogy a négyesbizottság ma délutáni döntése nem lehet más, mint Lukács László pénzügyminiszter ezen dologról tett nyilatkozatának teljes igazolása. De ez — ugymond — nem jelenti Déry Zoltán dezavválását, mert Déry ebben a kérdésben teljes jóhiszeműséggel járt el.

A pestis terjedése.

Bombay megfertőzve.

Odesszában tüdőpestis megbetegedés.

Szentpétervár, febr. 15.

A pestis terjedésének gátat vetni nem lehet. Mandsuriának a lakosságát ugyszólván teljesen ki fogja pusztítani.

Az orosz kormány mindent megtett, csak hogy elejét vegye a rémes betegség terjedésének orosz területen. Ez azonban nagyon nehéz feladat, mert — mint tudvalevő — a tüdőpestis bacillusai a levegőből jutnak be az emberi szervezetbe, s inficiálják azt.

Az Amur tartományban lévő Khabarovkában egy nap alatt 60 ember halt meg pestisben.

London, febr. 15.

A Timesnek jelentik Rombayból, hogy egy oda érkező hajó legénysége közül négyen pestises tüneteket észleltek.

A hajót és a rajta levőket zárlat alá vetették és a szükséges óvó intézkedéseket tolgatosították.

Öngyilkos erdőmester.

Arad, febr. 15.

Pató Pál, Károlyi Gyula gróf erdőmestere, ma reggel fegyverével agyonlőtte magát. Szörnyethalt. Öngyilkosságának okát nem tudják.

A legtöbb kiállításon legelső
díjjal kitüntetett és első orvos-
tanárok által ajánlott, kitűnő
minőségű

Esterházy cognac
mindenütt kapható!

Az Esterházy cognac
a közönség kedvenc itala!

Esterházy cognacgyár

Központi irodája:
Budapest V. Csáky-u. 14.
Telefon 31-49. Telefon 31-49.

Jéggári berendezés

óránként 450 kg. munkaképes-
séggel elsőrendű német gyártmány

négy hét alatt szállítható.

Kisebb üzemű hidegfejlesztő- és
jéggépeket gyorsan szállíthatnak

Gál és Fodor Budapest, Teréz-
körút 23. szám.

Legelőnyösebb tőkebefektetés a

Kassai Hitelbank

5%-os jelzálogos hetétje.

78K 36 f. egyszeri letiz. ellenében 5 év múlva

61 „ 40 „ „ „ „ 10 „ „

48 „ 11 „ „ „ „ 15 „ „

37 „ 69 „ „ „ „ 20 „ „

100 koronát kap.

Bővebb felvilágosítással szolgál

a Kassai Hitelbank fő-u. 30.

Tèlen át

nem érdemes a fehéreneműt otthon mosatni, mert

HALTENBERGERNÉL

a ruha legnagyobb megkímélése mellett
mossák a fehéreneműt, súly szerint mán-
gorolva és vasalva, darabonként való
árszámitás mellett. Háztól való el-
hozatal és házhoz való szállítás.

Gallérok, kezelők

felülmúlhatatlan kivitelben tűkőrfénnnyel
vasaltatnak. TELEFONSZÁM 70.

Murányi József kiadó.

Jakobovics Ármin és Testvére

első kassai butorminta-terme és butor-áruháza

Kassán, Fő-utca 39-ik szám alatt (saját házában)
Telefon 171. a székesegyházzal szemben. Telefon 171.

Raktáron tartunk mindig legnagyobb választéku készletet **szilárdan dolgozott** butorokból minden most használt fában és **styiben**, ugymint: teljes háló-, ebédlő-, uri-szoba és szalonberendezések-
ből, luxus-, fantasia- és ülőbutorokból, **szőnyegdivánok, ottománok** és mindennemű **matrácokból**; ugyszintén elvállalunk mindennemű **diszitési és kárpitos munkákat** is. — Továbbá nagy raktárt tartunk **szőnyegek- és függönyökben**.

Raktár előszoba- és konyhabutorberendezésekből.

Szolgáljon továbbá a n. é. közönség becses tudomására, hogy a fő-
papság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, valamint **teljes menyasszonyi berendezéseket** úgy **helyben**, mint **vidéken**
kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk.

Dús raktár mindennemű rézbutorokban
Specialisták modern angol bőrbutorokban.

A nagyérdemű közönségnek figyelmébe ajánljuk a most létesített
külön osztályt

tömörfa (massiv) butorokban.

amennyiben egy elsőrangú tömörfa (massiv) butorgyárnak a **kizárólagos elárusítását, illetve képviselését**

Abauj-Torna-, Zemplén-, Sáros- és Szepes-megyék
részére átvettük és ezen kitűnő gyártmányból jutányos árszabás mellett
állandó nagy raktárt tartunk. Különösen ajánlható ez a **tömörfabutor**
szállodák, fürdőhelyek és villák berendezésére.

Felsőmagyarországi központi takarékpénztár részv.-társ.

Fő-utca 21. szám alatt.

Betéteket takarékkönyvecskére vagy folyószámlára
legelőnyösebb feltételek mellett **gyűmölcsözött**

Leszámitol váltókat, kölcsönt nyújt betáblázásra
vagy folyószámla alakjában

Vesz- és elad értékpapírokat, sorsjegyeket, külföldi pén-
zeket, átutalásokat közvetít Amerikába
és bármely külföldi piacra

Előlegek (lombard) értékpapírokra.

Foglalkozik a bankszakmába vágó összes üzletágakkal.

Zörlesztéses (annuitásos) jelzálogos kölcsönök nyuj-
tása legelőnyösebb feltételek mellett.

Valódi szörmék,
boák, muffok,
női kalapok, sipkák,
legjutányosabb áron

Aufricht üzletében

kaphatók.

Fő-utca. Fekete-sas épület.

A Kassai Népbank Fő-utca 22. sz. házá-
ban a Fő-utcára néző II. emeleti 3 szoba,
fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló

lakás

folyó évi május hó 1-re kiadó.
Ugyanott egy 2 szobából álló.

irodának

alkalmas helyiség is kiadó az I. emeleten.

Nyomatott VITÉZ A. UT. KASSA.

Kassai Estilap

POLITIKAI NAPILAP
 Szerkesztőség és kiadóhivatal: **FELELŐS SZERKESZTŐ: MURÁNYI JÓZSEF**
 Fő-utca 64. szám alatt. (Szinházzal szemben.)
 Telefonszám: 21.

Előfizetési árak:
 Helyben: Egész évre 16 korona, Fél évre 8, Negyed évre 4.
 Vidéken: Egy évre 20 korona, Fél évre 10, Negyed évre 5.
 Egyes szám 4 fillér.

A választói reform.

III.

Az tehát kétségtelen, hogy a magyar nemzeti szempontok megvédése a választói törvényben minden magyar pártnak törekvése lesz s nézeteltérések — nem hunyunk szemet e lehetőség előtt — csupán e védelem módozatai körül merülhetnek fel. De erre ezt válaszoljuk: lehet, megtörténhetik, hogy a nemzeti védelmünket célzó törvényintézkedések az egyes pártoknál eltérő megítélésre találnak, de ha egyszer magát az alapelvet: a nemzeti szempontok védelmének szükségességét általánosan elfogadjuk, sőt elengedhetetlennek ítéltük, úgy a keresztülvételben esetleg — de éppen nem szükségképpen — mutatkozó véleményeltérések nem állíthatják egymással szembe engesztelhetetlenül a magyar pártokat.

Ime, röviden összefoglalva azok az argumentumok, melyekkel mi igazolni óhajtottuk ezt a felfogásunkat, hogy a parlamenti reform annak idején Magyarországon is, mint mindenütt a világon közmegnyugvásra, vállvetett munkával fog létrejönni.

De bizonyítani akarjuk azt az állításunkat is, hogy a magyar kormány a reform kidolgozását egy nappal sem késlelteti azon az időponton túl, melyet a javaslat lelkiismeretes előkészítésének döntő szempontja reákrényszerít.

A kormány mielőtt javaslatának kidolgozásához hozzászól, ismerni óhajtja a népszámlálás adatait, hogy azokból a tanulságokat le-

vonhassa. Megállapítjuk, hogy maga a törvényhozás írta elő a kormánynak, hogy ezeket az adatokat felhasználja, mert hiszen törvényt hoztak róla, hogy a népszámlálási ívekbe egyenesen a választási reform anyagát szolgáló kérdéseket felvegyenek. Mi értelme volna ezeknek a kérdéseknek, ha a válaszok feldolgozása olyan időben történne, amikor már a reform elkészült s így a válaszok tanulságai már levonhatók nem lennének?

Arra pedig, hogy a népszámlálás adatainak feldolgozását maga a Justh-párt is kénytelen volna türelemmel bevárni, bizonyítékul felemlítjük, hogy ennek a pártnak egy igen illusztris tagja, éppen a szocialistákkal való közös akciót deklaráló pártértekezletben fejtegette ki, hogy ez adatoknak feldolgozását ő is feltétlenül bevárandónak tartja, mert minél radikálisabb választói jogot óhajt valaki, annál inkább gondoskodnia kell nemzeti biztosítékokról, melyeket az a felszólaló egyedül a választókerületek megfelelő új beosztásában vélt megtalálni. A kerületeknek nemzeti szempontból való célszerű beosztását pedig a legújabb statisztikai kimutatások ismerete nélkül a Justh-pártnak ez a szónoka sem tartotta lehetségesnek.

A népszámlálási adatok feldolgozásának bevárását mindezek után jóhiszeműleg a reform elodázásának minősíteni nem lehet s érveink alapján megint csak oda konkludálunk, hogy a Héderváry-kormány ellen a

választói reformot négyülési tüntetésekkel kieroszakolni igazán felesleges.

Aki a választói reformot előbb óhajtja, az elősegítheti azonban a kormány munkáját igen hathatósan az által, hogy a miniszteriumnak ma részben lekötött munkaerejét felszabadítja s a békés és nyugodt politikai fejlődés útjából eltávolítani segít azt az utolsó akadályt, mely a magyar politika útját ma még eltorlaszolja. A mi politikai életünket az utolsó évek alatt két kérdés bénította meg: a jegybank és a védőreform reánk nehezedő megoldatlan kérdése. A bankkérdést tíz esztendőre rendeztük. Remélhetőleg mielőbb letűnnek végre a napirendről hosszabb időre a katonai kérdések is. A kormány ezeknek a kérdéseknek is becsületes, akceptábilis megoldását hozza. Hozza a két esztendei szolgálati időt, a honvédség fejlesztését és a magyar államnyelv bevonulását a közös hadsereg törvénykezésébe. Nem kíván tehát olyasmit, ami egy ellenzék végső ellenállását provokálná.

A katonai kérdések elintézésével azután a kormány a maga felzabadt energiáját teljesen belügyi programja végrehajtásának fogja szentelhetni. Ennek a programnak pedig koronája: az általános szavazati jog elvére felépített parlamenti reform.

Katonai felszerelési cikkek
 egyéves önkéntesek és tisztek részére legelőnyösebb bevásárlási hely
Lichtig Lipót
 Fő-utca 103. sz.

Képviselők a harmadik egyetemről.

Blanár Béia nyilatkozata.

Kormányok jöttek, kormányok mentek, de a harmadik egyetem kérdése nem került eddig döntésre. Hiába küldözgették a versengő városok ládászámra a memorandumait. Most azonban kedvező fordulatra van kilátás.

A vallás- és közoktatásügyi miniszteriumban a közel napokban több értekezlet volt e tárgyban az érdekelt városok bevonásával, sőt Balogh Jenő államtitkár személyesen is leutazik az egyes városokba, hogy a helyszínen tapasztalatokat szerezzen, úgy hogy ha a jelek nem csalnak, gróf Zichy János jelenlegi vallás- és közoktatásügyi miniszterben meglesz a bátorság arra, hogy a döntő szót kimondja. Ebből az alkalomból Az Est érdekesnek és hasznosnak tartotta, hogy anketót tartson a versengő városok képviselőivel.

A versengésben hat város nyomult előtérbe: Debrecen, Kassa, Pécs, Pozsony, Temesvár és Szeged. Pozsony városának érdekében dr. Brolly Tivadar, a város nagyteljesítő polgármestere száll sikra, a többi városok jogos igényeit pedig a városok képviselői részletezik.

Blanár Béla dr. Kassa szab. kir. város országgyűlési képviselője, a következő nyilatkozatot tette az Az Est tudósítója előtt:

Kassa város nem új egyetemet kér, hanem régi, annak idején virágzott, jogilag soha meg nem szűnt egyetemének a visszaállítását kívánja.

A néhai Kisdy Benedek egri püspök által a XVII. század folyamán 60.000 magyar arany forinttal és megfelelő ingatlanokkal alapított s a jezsuita-rend eltörlésével előbb két fakultásos, majd jogi akadémiaivá átalakult kassai egyetemnek ingatlanai, a mistyei prépostság birtokai a tanulmányi alap tulajdonát képezik s ugyancsak a

Tavaszi ujszerű angol double kelmék
 Nyári costüm és ruha imqrimé selymek
 Grenadin, delain, ruhavászon és finom mosóárúk
 Női fehéreneműek — Napernyő különlegességek

GOMBOS JENŐNÉL Fő-utca 39. szám. (Dómmal szemben).

tanulmányi alap tulajdona az egyetemnek ingóvagyonra is.

Történelmi jogán követeli első-sorban Kassa a harmadik egyetemét.

De kívánja nyolcszáz éves városi kultúrája alapján a létező köz szükség által kényszerítve a magyar állam, a magyar kultúra érdekében.

Kassa városa nemzeti *fejdelmeink fővárosa.*

Kassa városa különben az egyetem céljaira *tíz millió* koronát kivető értéket bocsát rendelkezésre; még pedig házépítésben egy millió koronát, építkezési telkekben *két milliót*, kórház és klinikák céljaira házépítésben és telkekben *háromfél milliót*, a többi tudományos gyűjteményekben és az építkezésnél szükségelt anyagokban.

A többi képviselők Návay Lajos, Bakonyi Samu, Egry Béla, Kelemen Béla a maguk városaik érdekében szálltak sikra.

Az iskolai zászlóalj ellen.

Butítják a gyerekeket.

Megszűnik az időlopás.

A napokban a Fő-utcán egy csapat gyerek vonult végig. Kis, elemi iskolás fiúcskák voltak. Vézna, gyenge városi gyerekek, kettesével egymás után vagy harminc darab. Mindegyik egyforma piros tornaringet viselt, mely meztelenül hagyja vékony nyakukat és izomtalan karjukat. A fejükön kék, ernyőnélküli katonasapka, a vállukon puska, illetve egy puskaalakúra faragott fadarab volt madzaggal ráakasztva. A gyerekek fáradtan, porosan lépegettek. Mellettük egy tanítóbácsi haladt, civilben, esernyővel.

Ez egy elemi iskolai katonai zászlóalj vagy csapat volt, mely a délelőtti gyakorlatról tért haza. A gyerekek arcáról leritt, hogy tessék nekik a katonásdi, volt valami kérkedő büszkeség a tekintetükben, hogy ime ők is katonamódra vonulnak végig az utcán, még pedig a tanító ur vezetésével. Nem csoda, hogy a gyerekek büszkélkedtek, mert a tanító ur sem kevésbé volt büszke a szerepére, amely pedig egyáltalán nem alkalmas arra, hogy büszkélkedni lehessen vele. A tanítónak az a feladata, hogy a reá bízott gyermekek értelmét kifejlessze, őket tudással ruházza fel, de éppenséggel nem az, hogy értelemnélküli és haszontalan katonásdi játékkal őket az időlopásra szoktassa. Mi más az iskolai zászlóalj eredménye, mint a haszontalan időlopás? A gyermek az ostoba fapuskával való játszadozás által testileg nem izmosodik, szellemileg pedig butul, mert a tanító bácsi te-

kintélyével erőszakosan egy olyan játékszerhez térítik vissza, amelyet már az ő fejlett értelme elvetett.

A fapuska a kisdédvós gyerek kezébe való, az elemi iskolák növendékeit azonban már komoly testedzésre kell fogni és szakszerű vezetéssel izomrendszerüket fokozatosan kifejleszteni. A rendszeres tornázás és okos atletika a gyermek testi fejlődését előnyösen befolyásolja és lelki életére is jó hatással van. A tornázó gyermek önértékes, bátor és komoly lesz, mert meggyőződik arról, hogy a tornaszeren magára hagyatva, a saját testi ügyességével és izomerejével el tudja végezni a gyakorlatokat. A testedzés tehát a gyermek önbizalmát, jellemét kifejleszti.

A katonásdi ellenben nem erősíti meg a gyermeket, pusztán csak a majmolási ösztönét konzerválja, holott a nevelésnek éppen az a feladata, hogy ezt a veleszületett ösztönt a gyermekből kiirtsa s az egyéniség megnyilatkozását segítse elő.

Nagy örömmel olvastuk ezért, hogy Haza honvédelmi miniszter az iskolai zászlóalj szervezését és működését károsnak tartja és elítéli, amint ezt Kecskemét városához intézett leiratában kifejti. Kecskeméten alakult meg ugyanis évekkor ezelőtt az első ilyen intézmény az elemi iskolákban. Az iskolai zászlóalj egész szervezetének vezetője Balogh Dénes népiskolai igazgató-tanító az idén egy évi szabadságot kapott a népiszkolai zászlóalj országos szervezésére. Kecskemét város közönsége a helyettes tanító fizetésének megtérítése végett folyamodott a honvédelmi miniszterhez, mivel Balogh a népiszkolai zászlóalj szervezésével nyilvánvalóan a katonaság céljait szolgálja. A honvédelmi miniszter ma érkezett leiratában megtagadta a város kérelmét, mert a népiszkolai zászlóalj intézményét teljesen szükségtelennek, sőt sok tekintetben károsnak tartja. A miniszter szerint az ilyen intézmény a legtöbbször a hasznos testgyakorlásnak elhanyagolására és csak az avatlatlanok szemének tetsző, de a kis fiú testének észszerű fejlesztése szempontjából teljesen értéktelen, sőt káros katonásdi-játék üzésére vezet. A miniszter meggyőződött kiküldött szakközegei által, hogy ebbe a hibába az országban eddig már létesült valamennyi iskolai zászlóalj beleesett.

Reméljük, hogy a miniszter nézete a kassai katonásdi időlopásnak is végét veti.

A gazdasági munkás-és cseléd-törvény módosítása.

Most készült el a földmivelésiügyi miniszter nagyjelentőségű törvényjavaslata, mely az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédpénztárakról szóló 1900: XVI., 1902. XIV. törvények kiegészítéséről szól. A törvényjavaslat kiváló szociálpolitikai alkotás, melynek Németország kivételével sehol a világon nincs párja. A javaslat üdvös intézkedéseivel hatalmas lendületet ad a gazdasági munkások-és cselédek biztosítását célzó intézménynek. A javaslat mindezen fogyatékoságokat szem előtt tartja és gyökeresen megjavítja a jelenlegi törvényt.

Mindjárt az első paragrafus véget vet annak a sok panaszra okot szolgáltató állapotnak, hogy a nyugdíjbiztosításba csak harmincöt éven aluli egyének vétetnek fel. Az új intézkedés lehetővé teszi, hogy 35 éven felüli emberek is részesülhetnek nyugdíjbiztosításban. Ezek egy új csoportba vétetnek fel, melynek neve: *nyugdíjcsoporthoz*. Az új intézkedés, hogy a csoportbeli tag csakis egy tagsági könyvet válthat, igen sok visszaélésnek zárja be a kapuját. Nem fordulhat elő az, hogy valaki több tagsági könyvet váltva, jogot formáljon többféle évjáradék élvezetére. Mert a törvénynek nem az a célja, hogy uri módon lássa el a rokkant gazdasági munkásokat, hanem, hogy a fenálló körülményekhez méltóan segítse őket.

A 2. és 3. paragrafusokból kiemelendő az, hogy az évjáradék teljes nyugdíj esetén éppen kétszerese az eddiginek, vagyis 240 korona. Ez az összeg teljesen egyenlő az ipari munkások teljes nyugdíj összegével. A javaslat további pontjaiban megnöveli a baleset által okozott munkaképtelenség esetére adandó segélyt is. Eszerint a biztosított napi 1 korona segélyt nem 60 napon át élvezi, mint eddig, hanem 70 napon. Elejét veszi azonban az utána következő szakasz egy jelenleg nagy mértékben elterjedt visszaélésnek. A napi segély a jelenlegi törvényszerint tizennégy napnál kevesebb időre terjedő baleset által okozott munkaképtelenségre is vonatkozik. A napi 1 koronát a munkaképtelen cseléd, vagy munkás munkaadója kapta, kártérítésül a nem dolgozó cseléd eltartásáért. A munkaadók visszaéltek ezzel az intézkedéssel és akármilyen csekély balesetet felhasználtak arra, hogy a pénztártól a napi segélyt kikérjék. Ez az indokolatlan és haszonleső igénykeresés roppant pénzt emesztette fel az intézetnek. A javaslat ezt megszünteti azzal a rendelkezéssel, hogy a napi segélyt a munkaadó, a munkás keresetképtelenségének tizenötödik napján kapja először.

A 8. §-ban foglalt intézkedés is nevezetes újítást tartalmaz. A jelenlegi törvény az aránylagos segélyt csak arra az esetre szabja meg, ha a sérült munkaképességének csökkenése eléri az 50 százalékos mértéket. Az új intézkedés szerint a sérültnek már a munkaképesség 25 százalékos csökkenésénél is van megfélelő járuléka igénye.

A 9. § szerint ugya a halálozási, mint a nevelési járulékok egyenlők az ipari munkások hasonló járulékaival.

Németországon kívül az egész világon páratlan intézkedése a jelenlegi törvénynek, hogy rokkantsági biztosítás halálesettel van egybekötve. Az egész ország a legnagyobb örömmel üdvözi e javaslatot, mely nagy szociálpolitikai és mindenekelőtt humánus hivatást fog szolgálni. A javaslat ugyan némi terhet ró a gazdasági munkaadókra, de ezek is annyira felismerték a javaslat nagyjelentőségét, hogy szívesen meghozták ezt a csekély áldozatot.

Asztalosok panasza.

Küldöttség a polgármesternél.

A Neugröschel gyár ellen.

A minap a kassai épület és butorasztales mesterek küldöttsége tisztelgett Eder Ödön polgármester előtt.

A küldöttséget dr. Halmi Pál ügyvéd, bizottsági tag vezette a polgármester elé s egyuttal tolmácsolta az asztalosmesterek ügyesbajját.

A panasz lényege az, hogy Kassa város közgyűlése szubvenciót szavazott meg a Neugröschelgyárnak, mely hordó készítést és famegmunkálást vett föl munkaprogramjába. A város szubvenciója abban állott, hogy évi 12 ezer koronával támogatja a gyárat, ha legalább 200 munkást alkalmaz, ezenfelül vámmentességet és a községi terhek alól való felmentést biztosított a gyárnak.

Közben a gyár részvénytársasági alapra lépett és a „Butor és famegmunkáló gyár” címet vette fel. Az asztalosok panasza abban nyilatkozik meg, hogy az új gyárban erős konkurenciát látnak. A gyár fölvette programjába az *asztalos munkát* is és ezzel veszélyezteti a kassai asztalosmesterek megélhetését. Arra kérték tehát a polgármestert, hogy a gyárnak már megszavazott szubvenciót vonja vissza, mert a gyár nem tartja be a kikötött feltételeket. Nincs 200 munkása, tullepte a programját, mert épület és butorasztales munkát is teljesít, holott az ajánlatában hordó és famegmunkáló gyárról volt szó. Az asztalosok érdekébe vág ez a konkurencia, melyet a majd 40-nél több kassai asztalosmesterrel szemben, nem méltányos a városnak szubvenciónálni.

A polgármester válaszában kijelentette, hogy méltányolja az asztalosiparosok ügyét, de a szubvenció kérdése még függő dolog, amennyiben azt a miniszterium még jóvá nem hagyta. Csak a jóváhagyás után lesz alkalma a városnak megállapítani, vajjon megfélele azon célnak a panaszolt gyár, ami a szubvencióra vonatkozó szerződésben feltételenként ki van kötve.

A küldöttség írásban is beadta az asztalosok panaszát, amit a polgármester átvett.

Berger nagy kávéház

Fagylalt a la Gerbaud.

Hangversenyek mindennap.

Chikágói Karambol asztalok.

Az aszfaltbetyárok.

Egy amerikai Miss tanácsai.

Nők, mint ökölvívők.

Miss Ruth Helen Lang tizenkilenc éves gyönyörű amerikai lány. Azáltal lett híres, hogy kis értekezést adott ki, hogyan kell az aszfaltbetyárok ellen védekezni. Miután Magyarországon is elég szép számban van aszfaltbetyár, ezennel közzétesszük mis Lang kis kátéját:

Minden nőnek azt tanácsolnám, hogy gyakorolja magát az ökölvívásban. Minél erősebben tudja az első ütést adni, annál biztosabban végezhet a tolokodó férfival.

Ha a férfi oldalról támadja meg a nőt, a leghatározottabban a füle alá mért ütéssel lehet védekezni. Ez az ütés majdnem mindig biztos eredménnyel jár.

Ha a tolokodó a nő karjait ragadja meg, könyökeivel védekezzen. Ezek gyomrán fogják találni a támadót, aki erre fájdalmában el fogja őt engedni. Ha már mostan a tolokodót harcképtelenné akarja tenni, használja ki meglepetését és mérjen egy erős ütést az állkapcsa alá.

Ha a férfi a nő kezét fogja meg, a lábaival rugjon az altestébe. A támadó nyomban el fogja őt eresztetni.

Reggeli sétámra rendszerint egy nehéz sötétbottot viszek magammal. Ha egy férfi alkalmatlankodik, mindenekelőtt e bottal a könyöke felé sujtok. Egy ilyen ütés nagyon fájdalmas. Még mielőtt a tolokodó meglepetéséből magához térne, időm van arra, hogy egy jól irányzott ökölcsapással ártalmatlanná tegyem.

Most kíváncsian várjuk, hogy akad-e magyar lány vagy asszony, aki ezt a bajvívást megtanulja.

Hírek

— Mai számunkból a fővárosi telefonjelentések vonalzavar miatt kimaradtak.

— A polgármester szabadságon. Éder Ödön polgármester ma több heti szabadságidejét megkezdte. Távollétében dr. Szentlélek Gyula h. polgármester vezeti a város adminisztratív ügyeit.

— Kriebel Edgár dr. Budapesten. Kriebel Edgár dr. városi főjegyző, a napokban több napi tartózkodásra a fővárosba utazott. Egyik fontos szerepe, kijárni a kórházügy aktáinak végleges elintézését. Az építés megkezdése már aktuális, mert a szükséges telek már rendelkezésre áll.

— Ankét az új egyetemről. A felső oktatásügyi egyesület ankétje a harmadik egyetem dolgában,

tegnap folytatta tanácskozását Medveczky Frigyes udvari tanácsos, egyetemi tanár elnöklésével. Plósz Sándor titkos tanácsos az egyetem tudományos feladatai szempontjából legalább még két egyetem föllállítását tartja szükségesnek gyors egymásutánban. — Schwarz Gusztáv egyetemi tanár szerint szintén föltétlenül szükség van új egyetemekre. Az egyetemi tanároknak azonban minden anyagi és erkölcsi föltételt meg kell adni, hogy teljesen a tudománynak szentelhesék magukat. Lieberman Leó egyetemi tanár legalább két egyetem föllállítását tartja szükségesnek, de mindkét egyetem teljes legyen. Békefi Remig egyetemi tanár szerint a mi viszonyaink között egyelőre csak egy egyetem állítható föl, de az új egyetemet és a mostaniakat is minden anyagi és erkölcsi kívánalmakkal el kell látni. Az új egyetemet vagy Pécsre, vagy az Alföldön kell föllátni. Az ankét ma tartja záróülését az Akadémia üléstermében.

— Automobiljáratok. A régebben megígért posta-automobil járatok értesüléseink szerint a folyó év nyarán végre megindulnak. — Sokkal nagyobb szükségét pótolnak, somhogy ezt örömmel ne kellene üdvözlönnünk, annál is inkább, mert a legközelebb beállítandó automobiljáratok mindegyike idegenforgalmunk fejlesztése szempontjából is értékes. Nevezetesen Kassa és Rankfűred, Igló és Merény, Bártfa és Bártfafűred között indul meg június 15-én a m. kir. posta saját üzemében az automobiljárat. — Pindinger Lajos az ungvári Beresényi-szálló bérlője Ungvár—Szobránc—Magynihály között létesít 12 személyre berendezett automobiljáratot, mely naponként kétszer fog oda és vissza közlekedni.

— Német turisták kirándulása a Tátrába. Dr. Ottó Ágost boroszlói tanár ez évben a pünkösdi alkalmából újból kirándulást rendez a Magas-Tátrába. A négy napra terjedő kirándulás résztvevői június 3-án indulnak Oderbergből és délután érkeznek Poprádra, ahonnan Tátraszéplakra indulnak. Másnap Tátrafűred, a tarpataki völgy, az öt tó és egy csucs megmászása vannak programban; 5-én a felkai völgy és a lengyel nyereg. Este a csorbai tóhoz érkeznek a résztvevők, honnan 6-án a poprádi tóhoz és a tengerszem csúchoz rendeznek kirándulást és este indulnak haza.

— Ivott a szülőföldre. Demkó János tegnap érkezett haza Amerikából és afölötti örömeiben, hogy ismét látja szép szülőföldjét alaposan beszélt és a Schalkház előtt lefeküdt aludni. Egy rendőr beszállította a rendőrségre, hol megmozdítása alkalmával 200 korona készpénzt és ékszereket találtak nála, mit az ügyeletes rendőrtisztviselő őrizet alá vett.

— Magyar gyártású templomberendezések. A selmecezbányai templomberendező vállalat részvénytársasággá készül átalakulni. A mozgalom élén gróf Wilczek Frigyes főispán áll. Az alaptőkét 1 millió koronára tervezték és felhívást intéztek a papsághoz részvények jegyzése végett.

— Magyar ültetvényesek. Magyar Ültetvényes Részvénytársaság címmel új társulat alakult meg a fővárosban. Az alakulóközgyűlésen Szigethy János kassai vasúti főfelügyelő elnök, aki a részvénytársaság megalakulásának kezdetétől fogva lelkes híve és pártfogója volt.

A Magyar Ültetvényes Részvénytársaság célja, hogy Dél-Amerikában, Nikaraguában 10.000 holdnyi területet vásároljon és ott elsősorban banánt és hasonló gyümölcsöket, később gabonát termeljen, esetleg állattenyésztéssel is foglalkozzék. Az eszmét egy Daitri János nevű angol ember adta nekünk, aki Délamerikában egy ilyen ültetvényes részvénytársaság elnöke és akinek felesége révén Magyarországon nagy rokonsága van. A földek, melyeket megakarunk vásárolni, a Rio Grande-folyó mellett fekszenek és itt 17 ilyen különböző nemzetiségű ültetvényes részvénytársaság alakult és mind kitünően prosperál.

A részvénytársaság megbízásából egy Telkes Béla nevű ember künn tartózkodik már hosszabb ideje Délamerikában és 2500 hold földet már meg is vásárolt. A részvények névértéke 100 korona és egyelőre 100.000 korona értékű részvényt jegyeztek, ami már be is van fizetve. A földet olcsón vették, 75 koronával holdankint. A banántermelést a délamerikai gyümölcszállító r. t.-oknak adja majd el és ezek eszközlik majd a szállítást tovább Európába. A részvényesek nem kockáztatnak semmit, mert a földeket oly feltétellel veszik és kapják, hogy két éven belül, ha a vállalkozás nem ütne be, visszavásárolják a vállaltól. A telepekre Amerikában élő magyar családokat akarnak letelepíteni.

— Szomorú jelenség volt az még a közelmúltban is, hogy különösen előkelő uri hölgyeink ruhaszükségletüket Bécsből és Budapestről szerezték be. Évekkel ezelőtt ez talán indokolt volt, azonban ma már Kassán oly fejlett női szabóipar van, hogy a legkényesebb igényeket is kielégíti. — Igen szép eredményeket ért el rövid fönnállása alatt Szeley Józsefné angol és francia női divatterme (Deák Ferenc utca 38. sz.), hol szebbnél szebb ruhák készítés alatt és készen bármikor megtekinthetők s a legújabb divatról fölvilágosítások készséggel adatnak.

— Az Uránia-színház tegnap este mutatta be Dobieczy Sándor or-

szággyűlési képviselőnek *Nem adózunk* című kitűnő darabját. A darab az Uránia-irodalomnak egyik leksikerültebb terméke, mely vidéki körútjában Kassán szállt ki először, hogy az iparnak és kereskedelemnek fejlettségét és azt a nagy versenyt bemutassa, melynek a kulturáltak mindannyian részesei, de amelyben a mi szegény hazánk — a természetdus adományainak dacára is — oly igen hátramaradt. Sajnálattal kell azonban konstatálnunk, hogy a kereskedő- és iparososztály nem mutatott valami nagy érdeklődést e remek darab iránt, amely ugyszólván tisztán csak nekik íródott. Mindazonáltal igen szép számu intelligens közönség jelent meg az előadás s a legnagyobb figyelemmel és élvezettel hallgatta végig a darabot. Ugy az álló, mint a mozgófényképek a legsikerültebbek, a szöveg pedig világos, tiszta, könnyen érthető nyelvezettel, lelkes, hazafias, buzdító magyarázatokkal kísér minden egyes képet.

Az Uránia igazgatósága az Uránia-darabokat is mindig úgy választja meg, hogy azok mellett, hogy élvezetet nyújtanak, oktasák is a közönséget. Ép azért ajánljuk az Uránia-előadásokat városunk művelt közönségének szíves figyelmébe. A tudományok terjesztésében és azok népszerűsítésében elsőrangú tényező a kinematográfia, meg kell hát minden alkalmat ragadnunk, hogy annak csudás szép produktumait szemlélhessük.

Az Uránia-színház minden előadására jegyek kedvezményes áron válthatók Radó Béláné dohánytözsdejében: Deák Ferenc-utca 16.

— „Gallért, kézelőt úgy széles Magyarországon senki sem tisztít: ez factum.” Így ír a Haltenberger-féle gőzmosógýárról K. A. torjai földbirtokos. — Nevezett gyár naponta számos elismerő levelet kap munkája kiválósága révén s elismert tény, hogy ruhaneműeket a legszebben tisztít és fest.

A t. olvasóközönség figyelmébe!

Ha fűzött könyveit izléselesen akarja kötetni, adja azokat bekötés
:: végett ::

PINTÉR JÁNOS

Könyvkötőnek
Kassa, Sándor-utca 2.
:: Telefon 537. ::
A kötendő könyvekért
telefonértesítés után
:: elküld. ::

Vidéki rendeléseket pontosan eszközöl.

Csak szépen dolgozó varróleányok

felvétetnek SZELEY JÓZSEFNÉ angol és francia női-divattermében,

Deák Ferenc-utca 38. sz.

Értesítés.

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy Kassán, Fő-utca 12. szám alatt lévő, eddig

Alexy Ödön utóda

cég alatt vezetett vésnök-üzletet átvettem és azt ugyanazon cég alatt fogom tovább vezetni.

A kül- és belföld legnevezetesebb intézeteinél több évi működésem alatt szerzett tapasztalataim folytán azon helyzetben vagyok, hogy t. megrendelőimet a legpontosabb kiszolgálásomról biztosíthatom.

Készítem úgy vésnöki, mint dombornyomatu és ruggyanta munkákat, a legpontosabban és legmodernebb kivitelben.

Gimerek festése művészi kivitelben.

Midőn a n. é. közönség szives pártfogását kérem, vagyok

kitünő tisztelettel

Garai Tivadar
vésnök.

Modern kereskedelmi és ipari célokra alkalmas 2 emeletes raktár nagy udvarral azonnal kiadó. Esetleg istálló és kocsiszinnel. — Felvilágosítást ad: **Grosz Adolf és fia** irodája, Schalkház épület.

Toperczer Imre

kerékpár-, varrógép- és automobill-részek, acetylen-lámpa üzemeltet, mechanikai javító műhely

Kassa, Erzsébet-tér 6. szám.

Kerékpárosok és grammophon tulajdonosok figyelmébe!

Ha kerékpárjaikhoz szükséges felszerelésüket olcsón akarják beszerezni, úgy forduljanak a fenti céghez, hol kerékpár-, valamint grammophon alkatrészek jó minőségben és a legolcsóbb árban beszerezhetők, továbbá kerékpár-kölcsönző-vállalat két osztályban.

A n. é. közönség b. pártfogását kérem

tisztelettel

Toperczer Imre

Szőlőoltványok

Huszonöt legjobb bor és csemegefajban még negyven darab.

Csabagyöngye!

oltvány és nemes simavesszők.

Europában a legkorábban érő fajszőlőn drágán fizetett piaci újdonság. Mindegyik házikertben is termelhető, lugas, nak is kitünő faj.

Piros Delaware.

Negyven hektoliter terem holdanként, melyért irásban jótállók. Elgyökereztetve minden szál simavessző megkapad, erre nézve utasítás mellékeltek minden küldeményhez.

Május végén is ültethető. — Bővebb leírást, színes képeket és árjegyzéket ingyen küld:

Nagy Gábor

KÖLY, (Bihar-megye.)
Pósta, távirtda és telefon állomás.

Hirdetések felvételnek.

A Kazinczy Ferenc-utca 4. sz. házban az I. emeleten egy

5 szobás modern lakás,
a II. emeleten egy

4 szobás és egy 3 szobás modern lakás

— mint a három lakásban fürdőszoba és villanyvilágítás — **kiadó.** Bővebbet a házmesternél.

Mandel Jenő

KASSA, Fő-utca 114.
a nagy laktanyával szemben.

Katonai és egyenruházati felszerelések. Önkénteseknek, csendőrségeknek és vasutasoknak a legolcsóbb bevásárlási forrás.

Az életbiztosítás legelőszerűbb módja

ha azt takarékbetéttel kötik egybe. A betett összegek bármikor kamatos kamataikkal együtt felvehetőek. Elhalálozás esetén a biztosított tőke haladóktalanul esedékes. 15 év múlva, ha a betevő életben van, tőkáját kamatos kamataival visszakapja.

Befizetés: heti 1 koronás részletekkel.

Bővebb felvilágosítást szívesen nyújt a

Kassai Jelzálogbank Részvénytársaság.

CINNER M. végeladásán

Kassa, Kossuth Lajos-utca 3. sz. a.

3000 darab blouse
ezelőtt 15 korona, **most 3 korona.**

1000 darab ruhaalj
ezelőtt 20 korona, **most 4 korona.**

Használja fel mindenki e kedvező alkalmat!

Siessen bevásárolni, míg a készlet tart!